

zaaknummer 2011-T469

6 december 2013

Meldpunt RKK

Ingek. 13 DEC. 2013

Meldingsnummer:

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

_____
geboren op _____,
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. M.Y.M. Renken,

tegen:

(wijlen) _____
geboren op _____ overleden op _____
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens haar leven lid van de Congregatie de Nederlandse Delegatie van
de Zusters van Onze Lieve Vrouw.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 mei 2012. Op 23 juli 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van _____ delegatie overste.

Op 18 december 2012 heeft de Klachtencommissie advies uitgebracht inzake de klacht van klager tegen aangeklaagde en heeft de Klachtencommissie de delegatie overste geadviseerd de klacht niet gegrond te verklaren.

Bij beslissing van 28 juni 2013 is door de bijzondere kamer van de Klachtencommissie het verzoek tot herziening gegrond verklaard en is bepaald dat de zaak opnieuw wordt behandeld. Op 22 oktober 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. M.Y.M. Renken.

Namens de congregatie zijn verschenen _____ delegatie overste, en de heer _____, (financieel) adviseur van de congregatie.

2. De klacht

2.1. Klager is op 6-jarige leeftijd naar het _____ pensionaat in _____ gestuurd en één van de zusters die daar destijds werkten betrof aangeklaagde. Aangeklaagde had de groep kinderen waar klager destijds deel van uitmaakte onder haar leiding.

Het was in het pensionaat de gewoonte dat de kinderen één à twee keer per week werden gewassen. De meeste kinderen stonden dan onder de douche, maar er mochten altijd een paar kinderen in de badkamer in bad. Klager was geregeld één van deze kinderen, die in bad mochten. Hij werd dan altijd gewassen door aangeklaagde.

Aangeklaagde was groot en stevig van postuur. Ze was ook sterk en had grote ruwe handen. Aangeklaagde dwong klager, als hij naakt in bad zat, om met zijn hand onder haar rokken aan haar vagina te zitten en haar daar te strelen. Haar andere hand legde ze op de mond van klager, zodat hij niet kon schreeuwen of roepen. Ook heeft aangeklaagde menigmaal geprobeerd, tot bloedens toe, om met haar hand een erectie bij klager te bewerkstelligen.

Tijdens de zitting van de Klachtencommissie heeft klager aangegeven dat hij op zijn zesde – in 1952 – in het pensionaat is gekomen. Het misbruik is begonnen in de vijfde klas. Hij is één keer blijven zitten. Het zal dus in 1957 zijn geweest. Het misbruik heeft tussen de vijf à tien keer plaatsgevonden.

- 2.2. Klagers leven kende op veel gebieden weinig stabiliteit. Vanaf zijn 40e levensjaar is klager langzaam veranderd. Hij kwam een psychiater tegen, bij wie hij ongeveer een jaar in behandeling is geweest. Deze behandeling heeft klager vele nieuwe inzichten en handvatten gegeven. Daarna bleek hij veel beter in staat om zijn leven in eigen hand te nemen en bijvoorbeeld echte vriendschappen met anderen aan te gaan. Ook lukte het hem om de juiste richting aan zijn leven te geven en rust in zichzelf te vinden. Wel blijft klager nog altijd moeite houden met ‘afstand en nabijheid’ van vrouwen in een relatie. Hierdoor is hij al jaren alleenstaand.
- 2.3. Het is klager primair te doen om erkenning en excuses. Hij wil geloofd worden en erkend in het leed dat hem als jong kind is aangedaan. In groter verband zou hij graag zijn steentje bijdragen aan de discussie over het celibaat, dat nog altijd binnen de Rooms-Katholieke kerk geldt, en, zoals hij zelf aan den lijve heeft ondervonden, voor veel ellende kan zorgen. Een financiële genoegdoening komt pas op de tweede plaats.

3. De inhoudelijke reactie op de klacht.

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

· , delegatie overste, heeft namens de congregatie de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

De congregatie is geschrokken van hetgeen klager in zijn klaagschrift stelt te zijn overkomen in een pensionaat dat onder de verantwoordelijkheid lag van de congregatie. De verweten feiten zijn zeer ernstig.

In de archieven en uit verklaringen van personen die in het pensionaat hebben gewerkt blijkt dat er geen aanwijzingen zijn voor enigerlei twijfel over het functioneren van aangeklaagde. Aan de hand van de gegevens en de verklaringen van mensen die destijds werkzaam waren in het pensionaat is de congregatie niet in staat de klacht van klager te bevestigen noch te ontkennen. Dit betekent niet dat de congregatie geen geloof hecht aan hetgeen klager in zijn klaagschrift beschrijft. Sterker nog het heeft de congregatie diep geraakt en geschokt. De delegatie overste bewondert de moed van klager om met zijn verhaal naar voren te komen. Het blijft voor de congregatie echter onbevredigend dat zij aangeklaagde over het misbruik niet kunnen navragen.

De gedragingen zoals klager deze in zijn klaagschrift heeft beschreven, acht de congregatie zeer verwerpelijk. Er zijn in dat geval geen woorden voor het feit dat er ernstig misbruik is gemaakt van de machtspositie jegens klager. Het is in strijd met alles waarvoor men als congregatie en als religieus staat.

De delegatie overste wil daarom de pijn die klager heeft geleden vanwege hetgeen hem is aangedaan erkennen. Daarvoor biedt de congregatie hem oprechte verontschuldigen aan.

4. De beoordeling

- 4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.
- 4.3. Er zijn meer dan 55 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager enige malen seksueel is misbruikt door aangeklaagde, zoals door klager in zijn klaagschrift is beschreven.
De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft beschreven en ter zitting heeft verteld.
Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van het klaagschrift in de zaak met zaaknummer 2011-T405 en het emailbericht van de heer [naam] waarin eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd.
Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde niet meer in leven is, kunnen tegen haar geen maatregelen meer worden genomen.
- 4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de delegatie overste zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de delegatie overste van de Congregatie Nederlandse Delegatie van Zusters van Onze Lieve Vrouw de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 6 december 2013 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr. en dr. P.J.A. van Panhuis, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Algemene Overste en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Algemene Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 aan de Procedure geeft de Algemene Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Algemene Overste